DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)
18. februar 1993 *

I sag C-285/91,

angående en anmodning, som Finanzgericht Hamburg (Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Firma E. Merck

mod

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 3035/80 af 11. november 1980 om fastsættelse af almindelige regler for ydelse af eksportrestitutioner og om fastlæggelse af kriterierne for fastsættelse af restitutionsbeløbet for visse landbrugsprodukter, der udføres i form af varer, som ikke omfattes af traktatens bilag II (EFT L 323, s. 27), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2223/86 af 14. juli 1986 (EFT L 194, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Zuleeg og dommerne J.C. Moitinho de Almeida og F. Grévisse,

generaladvokat: C.O. Lenz
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— sagsøgeren i hovedsagen ved økonomisk rådgiver Rolf Streckmann, Hamburg

* Processprog: tysk.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ulrick Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. juli 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 14. august 1991, indgået til Domstolen den 7. november 1991, har Finanzgericht Hamburg i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 2, stk 4, og artikel 3, stk 1, 2 og 3, sammenholdt med bilag C, note 7, i Rådets forordning (EØF) nr. 3035/80 af 11. november 1980, om fastsættelse af almindelige regler for ydelse af eksportrestitutioner og om fastlæggelse af kriterierne for fastsættelse af restitutionsbeløbet for visse landbrugsprodukter, der udføres i form af varer, som ikke omfattes af traktatens bilag II (EFT L 323, s. 27) som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2223 af 14. juli 1986 (EFT L 194, s. 1, herefter benævnt »forordningen«).

2 Dette spørgsmål er stillet i anledning af en tvist mellem firma E. Merck (herefter benævnt »Merck«) og Hauptzollamt Hamburg-Jonas (herefter benævnt »Hauptzollamt«).

3 Det fremgår af sagens akter, at Merck siden 1984 til tredjelande har eksporteret C-vitamin, der er fremstillet af glukose, der igen er fremstillet af inverteret saccharose fra sukkerroer. Under den videre fremstillingsproces omdannes glukosen til sorbitol, hvoraf den udførte vare fremstilles.

4 I sammenhæng med eksporten af C-vitamin, som Merck har gennemført fra den 12. august 1987 til den 24. januar 1989, har Hauptzollamt afslået 106 ansøgninger om restitution. Det fremgår ifølge Hauptzollamt af note 7 i bilag C til forordningen, at der ikke kan udbetales eksportrestitution, når sorbitol som i den foreliggende sag fremstilles ikke direkte af saccharose, men af glukose, som udgør et stivelsesholdigt stof, som er omfattet af den fælles markedsordning for korn, og som der ikke udbetales eksportrestitution for. Eksportrestitution for glukose blev først indført ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 166/89 af 24. januar 1989 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 2727/75 om den fælles markedsordning for korn (EFT L 20, s. 16).

5 Finanzgericht Hamburg har udsat sagen og forelagt Domstolen følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

»Skal artikel 2, stk. 4, og artikel 3, stk. 1, 2 og 3, sammenholdt med bilag C, note 7, i forordning (EØF) nr. 3035/80 fortolkes således, at der også kan udbetales eksportrestitution for C-vitamin fremstillet af sorbitol efter de for sukker fastsatte restitutionssatser, når sorbitolet er udvundet af glukose, som er fremstillet af hvidt sukker?«

6 For Finanzgericht er spørgsmålet, hvilke bestemmelser der skal anvendes ved beregningen af restitution. Retten anfører, at beregningen i det omfang, hvori den udførte vare, dvs. C-vitamin, henhører under forordningens bilag B, skal ske på grundlag af de ændringer, der er fastsat i forordningens artikel 3, stk. 1 og 2. Da sorbitol — som indgår i fremstillingen af C-vitamin — også udgør en vare i forordningens betydning, blot under dennes bilag C, kan det imidlertid ikke udelukkes, at bestemmelsen i forordningens artikel 2, stk. 4, medfører, at beregningen af restitution skal ske efter reglerne i forordningens artikel 3, stk. 3.

7 Finanzgericht anfører, at ovennævnte note 7 i forordningens bilag C skal fortolkes på sidstnævnte måde. Det er dog et spørgsmål, om saccharose, som omhandlet i denne note, er »anvendt« til fremstilling af sorbitol, når sorbitol fremstilles af sukkerglukose, som på sin side er blevet til ved forarbejdning af saccharose. Et bekræftende svar på dette spørgsmål kunne ganske vist være i overensstemmelse med fællesskabslovgivers hensigt, men retten indvender mod denne fortolkning, at man kunne gøre gældende, at artikel 3, stk. 2, i forordningen ikke knytter begrebet »anvendelse« til det oprindelige produkt, men til det i en senere arbejdsgang fremstillede grundprodukt, som så bliver glukose.

8 Hvad nærmere angår sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

9 Forordningen fastsætter, som angivet i artikel 1, stk. 1, almindelige regler for fastsættelse og ydelse af restitutioner ved udførsel af »de basisprodukter«, der er opført i forordningens bilag A (hvortil hører hvidt sukker), af deraf forarbejdede produkter eller af produkter, der er ligestillet med en af disse to kategorier i medfør af stk. 2, når disse forskellige produkter udføres i form af »varer«, som ikke omfattes af bilag II til traktaten, og som opregnes i forskellige forordninger og i forordningens bilag B og C.

10 Forordningens artikel 3 fastsætter for disse varer den mængde basisprodukter, der skal lægges til grund ved restitutionsbeløbets beregning. For så vidt angår de i bilag B opført varer, skal restitutionsbeløbet i medfør af bestemmelserne i forordningens artikel 3, stk. 1, i princippet beregnes på grundlag af mængderne af faktisk anvendte basisprodukter. For varer, der er anført i forordningens bilag C, bestemmer forordningens artikel 3, stk. 3, at mængderne af anvendte basisprodukter fastsættes i henhold til de i forordningen indeholdte bestemmelser. C-vitamin omtales i forordningens bilag B. For så vidt angår sorbitol nævnes dette blandt de i forordningens bilag C nævnte varer. Det er omfattet af ovennævnte note 7, som fastsætter

de betingelser, hvorefter restitutionen beregnes på grundlag af de mængder sorbitol, som er fremstillet af stivelsesholdige stoffer og af saccharose, anvendt og beregnet på grundlag af fastsatte mængder af majs og hvidt sukker.

11 Forordningens artikel 2 vedrører den sats for restitution, som skal anvendes på de i artikel 3 omhandlede mængder basisprodukter, som er anvendt til fremstilling af de udførte varer. Stk. 4 i denne bestemmelse fastsætter, at den opnåelige restitutionssats, når varen er indgået i fremstillingen af den udførte vare, er »den restitutionssats ... der gælder ved udførsel af den pågældende vare i uforarbejdet stand«.

12 Den mængde basisprodukter, der skal lægges til grund ved beregningen af restitutionsbeløb for eksport af C-vitamin, skal fastlægges i henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, litra c), som lyder:

»ved anvendelse:

— af et produkt, der ikke omfattes af bilag II til traktaten, og som er fremkommet ved forarbejdning af et af de produkter, der er omhandlet under litra a) eller b), eller

— af et produkt, der er fremkommet ved blanding og/eller forarbejdning af flere af de produkter, der er omhandlet under litra a) og/eller b) og/eller af de produkter,

er denne mængde, der skal bestemmes ud fra den til fremstilling af den udførte vare faktisk anvendte mængde af nævnte produkt, for hvert af de pågældende basisprodukter og med forbehold af bestemmelserne i stk. 3, lig med den mængde, der godkendes af de kompetente myndigheder i henhold til artikel 8, stk 1 ...«

13 Nævnte stk. 3 lyder:

»For de varer, der er anført i bilag C, er den mængde af basisprodukter, der skal lægges til grund ved restitutionsbeløbets beregning, lig med den mængde, der i nævnte bilag er fastsat for hver af disse varer.«

14 Disse bestemmelser skal fortolkes således, at er en vare, der omtales i forordningens bilag C — her sorbitol — indgået i fremstillingen af en udført vare, der henhører under denne forordnings bilag B — i hovedsagen er der tale om C-vitamin — er den mængde basisprodukter, der skal lægges til grund, den mængde, der er fastsat i nævnte bilag C vedrørende den første vare.

15 Således er det forhold, at den mængde basisprodukter, der skal lægges til grund, skal fastlægges i henhold til den i artikel 2, stk. 4, nævnte regel i forordningen vedrørende restitutionssatsen, og hvorefter der skal tages hensyn til den første vare, når en vare er indgået i fremstillingen af den udførte vare, den eneste forklaring på henvisningen i stk. 1 i forordningens artikel 3 til samme artikels stk. 3.

16 Note 7 i forordningens bilag C lyder således:

»Restitutionen fastsættes på grundlag af de anvendte mængder D-glucitol (sorbitol), der henholdsvis er fremstillet af stivelsesholdige stoffer og saccharose, og beregnes på grundlag af følgende mængder af majs og hvidt sukker:

— 1,52 kg majs for 1 kg D-glucitol (sorbitol), i vandig opløsning, der er fremstillet af stivelsesholdige stoffer

— 0,74 kg hvidt sukker for 1 kg D-glucitol (sorbitol), i vandig opløsning, der er fremstillet af saccharose

— 2,45 kg majs for 1 kg D-glucitol (sorbitol), ikke i vandig opløsning, der er fremstillet af stivelse

— 1,06 kg hvidt sukker for 1 kg D-glucitol, ikke i vandig opløsning, der er fremstillet af saccharose.«

17 Det bemærkes, at ovennævnte note ikke skelner mellem, om sorbitolet er fremstillet direkte eller indirekte af saccharose.

18 Denne fortolkning er i overensstemmelse med forordningens formål, som går ud på at lette eksporten af visse basisprodukter, hvis pris er højere i Fællesskabet end på verdensmarkedet. I denne henseende er det nemlig uden betydning, om de eksporterede varer er blevet fremstillet direkte, eller om deres fremstilling har krævet en mellemliggende arbejdsgang.

19 Stk. 2 i forordningens artikel 3 er uden betydning for denne fortolkning.

20 Denne bestemmelse lyder således:

»Ved anvendelse af bestemmelserne i stk. 1 anses for faktisk anvendt de produkter, der i uforarbejdet stand er blevet anvendt ved den udførte vares fremstilling. Når et basisprodukt under en af denne vares fremstillingsfase selv forarbejdes til et andet mere bearbejdet basisprodukt, der anvendes i en senere fase, anses kun dette sidstnævnte basisprodukt for faktisk anvendt.«

21 Som Kommissionen med rette har bemærket, sigter udtrykket »anvendt« i ovennævnte note 7 til sorbitol og ikke til basisproduktet, dvs. saccharose, og det fremgår i hvert fald af ordlyden i forordningens artikel 3, stk. 2, at denne bestemmelse vedrører det tilfælde, der ikke er omtalt af den forelæggende ret, hvor et basisprodukt er blevet forarbejdet til et andet basisprodukt, og hører til i en beregningsmåde for faktisk anvendte basisprodukter, som ikke finder anvendelse på sorbitol, for hvilket forordningen fastsætter en forud fastsat metode.

22 Spørgsmålet fra den nationale ret skal derfor besvares således, at artikel 2, stk. 4, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 3, stk. 3, sammenholdt med bilag C, note 7, i forordning nr. 3035/80, som ændret ved forordning nr. 2223/86, skal fortolkes således, at der for C-vitamin, fremstillet af sorbitol, kan udbetales eksportrestitution efter de for sukker fastsatte satser, selv hvis sorbitolet er udvundet af glukose, som er fremstillet af hvidt sukker.

Sagens omkostninger

23 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Finanzgericht Hamburg ved kendelse af 14. august 1991, for ret:

Artikel 2, stk. 4, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 3, stk 3, sammenholdt med bilag C, note 7, i Rådets forordning (EØF) nr. 3035/80 af 11. november 1980 om

fastsættelse af almindelige regler for ydelse af eksportrestitutioner og om fastlæggelse af kriterierne for fastsættelse af restitutionsbeløbet for visse landbrugsprodukter, der udføres i form af varer, som ikke omfattes af traktatens bilag II, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2223/86 af 14. juli 1986, skal fortolkes således, at der for C-vitamin fremstillet af sorbitol skal udbetales eksportrestitution efter de for sukker fastsatte restitutionssatser, selv hvis sorbitolet er udvundet af glukose, som er fremstillet af hvidt sukker.

Zuleeg Moitinho de Almeida Grévisse

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. februar 1993.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

M. Zuleeg
Formand for Tredje Afdeling